

ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

■ Ιδιωτικοποιήσεις και
ελληνική οικονομία"
Αρθρο του Μιχάλη
Παπαγιαννάκη

8

■ Μιράντα Ξαφά
Σκληρή δραχμή - ανεργία -
συγκλιση
Μια ακτινογραφία τριών
πτυχών της οικονομικής
πολιτικής

12

■ Νίκος Οικονομίδης
Μια πρόταση για την ανα-
διοργάνωση της ελληνικής
ανοράς ηλεκτρικής ενέρ-
γειας

15

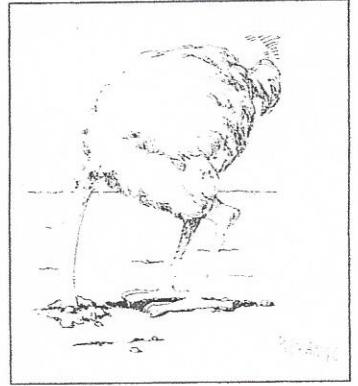
■ Ανάλυση: Οι νέες
διαχωριστικές γραμμές

12

Η "άσπρη" τρύπα του στρουδοκαμηλισμού

Το E21 διερευνά τι σημαίνει η "άσπρη" τρύπα και απο-
καλύπτει ότι τελικά δεν υπήρξε καμμία βελτίωση στις
καθαρές δανειακές ανάγκες της Κεντρικής Διοίκησης,
οι οποίες σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της
Ελλάδος έφτασαν το 1994 στο 13% του ΑΕΠ και όχι
στο 11,9%, όπως εμφανίζονται στους πίνακες της
Εκθεσης του κ. Παπαδήμου.

σελ. 3

ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ: ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ ή ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ;

Είναι κοινό μυστικό ότι οι ιδιωτικοποιήσεις στην Ελλάδα δεν προχωρούν. Στον ΟΤΕ, στη ΔΕΗ, στον τομέα των πετρελαίων, ακόμη και στα ναυπηγεία, όπου κατά γενική ομολογία δεν υπάρχει άλλη οδός, οι αποτυχίες, οι καθυστερήσεις και οι οπισθοδρομήσεις διαδέχονται η μία την άλλη. Το φαίνομενο αυτό φαίνεται ακόμη πιο παράξενο υπό το φως των δημοσκοπήσεων (όπως αυτές που δημοσιεύουμε στη σελίδα 12 αυτού του τεύχους του E21) που δείχνουν ότι οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούν πλέον πλειοψηφικό ρεύμα και στο χώρο της κεντροαριστεράς, αλλά και από την μη δογματική προσέγγιση που υιοθετεί πλέον και η αριστερά στο θέμα αυτό. Είναι χαρακτηριστικό το άρθρο του κ. Μ. Παπαγιαννάκη που φιλοξενούμε, στο οποίο οι ιδιωτικοποιήσεις θεωρούνται ως τομέας στον οποίο μπορεί να επιτευχθεί ευρύτερη προσέγγιση (άλλο αν η αδυναμία αυτής της προσέγγισης καταλογίζεται στο δογματισμό ορισμένων "(νεο)φιλελεύθερων" υποστηρικτών των αποκρατικοποιήσεων).

Κατά τη δική μας γνώμη το πρόβλημα της αδυναμίας της ελληνικής κοινωνίας να απαλαγεί από το άχθος του σημερινού τεράστιου, όσο και αναποτελεσματικού, δημόσιου τομέα είναι περισσότερο σύνθετο καθώς συνδέεται με συγκεκριμένα και συγκροτημένα συμφέροντα, των οποίων η ύπαρξη και η ευζωία εξαρτάται από το μέγεθος του κράτους. Το κατεστημένο των συμφερόντων των κομματικών μηχανισμών, των συνδικαλιστικών συντεχνιών και των αναδόχων των έργων και προμηθειών είναι πάντα παρόν, ισχυρό και αμετακίνητο.

Η διαφορά είναι ότι σήμερα, στα πλαίσια του κλίματος γενικής "συναίνεσης", κανείς δεν έχει τη διάθεση να το ενοχλήσει. Το πολιτικό σύστημα έχει συμβιβαστεί με την ιδέα ότι θα πραγματοποιήσει αποκρατικοποιήσεις μόνο στο βαθμό που θα αποσπά και τη δική του συναίνεση. Αποκρατικοποιήσεις δηλαδή κυριολεκτικά περιθωριακές, μια και αυτές μόνον δεν ενοχλούν κανένα. Στο σημερινό όμως κόσμο, στον οποίο οι αποκρατικοποιήσεις προχωρούν με τη δύναμη φυσικού φαινομένου, στο περιθώριο τελικά οδηγούνται όχι οι ίδιες οι αποκρατικοποιήσεις, αλλά εκείνοι οι εθελότυφοι, που επιλέγουν να τις αγνοούν.

ΣΚΛΗΡΗ ΔΡΑΧΜΗ - ΑΝΕΡΓΙΑ - ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Μία ακτινογραφία τριών κρίσιμων πτυχών της οικονομικής πολιτικής

της Μιράντας Ξαφά

Στο κείμενο που ακολουθεί η κ. Μ. Ξαφά ακτινογραφεί τρείς κρίσιμες πτυχές της οικονομικής πολιτικής. Εξηγεί τους λόγους που έχουν δημιουργήσει μια ευρύτερη συναίνεση στην πολιτική της σκληρής δραχμής, αναλύει τις αιτίες που προκαλούν την αύξηση της ανεργίας και τους κινδύνους που υπάρχουν να αποτύχει το πρόγραμμα σύγκλισης ακόμα και άν επιτευχθούν οι στόχοι τους οποίους έχει θέσει η κυβέρνηση.

Σκληρή δραχμή

Από το 1990 η νομισματική πολιτική και η διαχείριση της συναλλαγματικής πολιτικής εμφανώς στοχεύουν στην προσπάθεια αποπληθωρισμού. Σύμφωνα με την πολιτική της "σκληρής δραχμής", οι αρχές, ως στόχο τους έχουν να διατηρήσουν τη διολίσθηση της δραχμής σε σχέση με τους εμπορικούς εταίρους της Ελλάδας κάτω από την διαφορά του πληθωρισμού, καταλήγοντας έτσι σε μια μικρή πραγματική ανατίμηση του νομίσματος. Σύμφωνα με το ελληνικό πρόγραμμα σύγκλισης, η συμμετοχή στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών προγραμματίζεται για τα μέσα του 1996, με προοπτική συμμετοχής στην ONE μέχρι το 1999.

Η πολιτική της σκληρής δραχμής ακολουθήθηκε παράλληλα με μία σειρά σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας και τις χρηματοοικονομικές αγορές και στις εξωτερικές αγορές συναλλάγματος οι οποίες συνέβαλαν στην αύξηση της αξιοπιστίας της πολιτικής. Η αναστολή της τιμαριθμοποίησης των μισθών και η αντικατάστασή της από τις ελεύθερες συλλογικές συμβάσεις το 1991, συνοδεύτηκε από κυβερνητικές προειδοποιήσεις ότι οι ανταγωνιστικές διολίσθησις είχαν αποκλειστεί και ότι οι στόχοι της συναλλαγματικής ισοτιμίας θα ακολουθούντο ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα των μισθολογικών διαπραγματεύσεων. Η αποθαρρυντική επίδραση που είχε η πολιτική της σκληρής δραχμής στους μισθούς, ενίσχυσε με τη σειρά της την ανθεκτικότητα της πολιτικής.

Καθώς η οικονομική απελευθέρωση επιταχνύντων, τα επιτόκια αποτέλεσαν το κύριο εργαλείο της πολιτικής που στόχο της είχε την συναλλαγματική ισοτιμία. Ταυτόχρονα, άρχισαν με γοργούς ρυθμούς να καταργούνται οι συναλλαγματικοί έλεγχοι. Τον Ιούλιο του 1992 η Ελλάδα ήρε τους εναπομειναντες περιορισμούς των τρεχουσών συ-

ναλλαγών και απεδέχθη τις δεσμεύσεις του Αρθρου VIII του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), ενώ τον Μάρτιο του 1993 ήρθησαν οι περιορισμοί στις κινήσεις μακροπρόθεσμων κεφαλαίων και οι περισσότεροι περιορισμοί στις κινήσεις βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων, όσον αφορά τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες. Η άρση αυτή επεκτάθηκε και σε τρίτες χώρες τον Ιούνιο του 1993. Τον Μάιο του 1994 ήρθησαν όλοι οι εναπομείναντες περιορισμοί στα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια.

Η πολιτική της σκληρής δραχμής δεν αμφισβητήθηκε σθεναρά από ομάδες συμφερόντων και policy makers (άν και αμφισβητήθηκε από τις αγορές). Κατά περιόδους ο ΣΕΒ

"Σε καθαρά οικονομική βάση η δομή του δημοσίου χρέους είναι τέτοια που φράζει την δίοδο διαφυγής της διολίσθησης και του πληθωρισμού η οποία χρησιμοποιείται μερικές φορές προκειμένου να μειώσει την πραγματική αξία του χρέους..."

συνέδεσε την απώλεια ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας με την πολιτική της σκληρής δραχμής αλλά ποτέ δεν εναντιώθηκε σε αυτήν ανοιχτά, αναγνωρίζοντας ότι οι συγκρατημένες μισθολογικές αυξήσεις από το 1990 απέκλειαν μία πρόσθετη συμπίεση των πραγματικών μισθών μετά από μία ταχεία διολίσθηση. Οι απαιτήσεις του ΣΕΒ επικεντρώθηκαν στην ανάγκη μείωσης του ελλείμματος του προϋπολογισμού και της μείωσης των υψηλών δαπανών της τραπεζικής διαμεσολάβησης. Η αύξηση που σημειώθηκε στην προσφυγή της επιχειρηματικής κοινότητας στον εξωτερικό δανεισμό, προκει-

μένου να αποφύγει τα υψηλά εγχώρια έξοδα δανεισμού, δημιούργησε μια πρόσθετη ομάδα πίεσης ενάντια στη διολίσθηση. Τα εργατικά συνδικάτα επίσης δεν εναντιώθηκαν στην πολιτική αυτή, ίσως γιατί η αναστολή της τιμαριθμοποίησης των μισθών έστρεψε τις προτιμήσεις των μισθών προς τον χαμηλό πληθωρισμό. Η Τράπεζα της Ελλάδος, από την πλευρά της, σημείωσε σε κάθε ευκαιρία την ανεπάρκεια της νομισματικής πολιτικής ως εργαλείο αναπτυξιακής πολιτικής. Δημιουργήθηκε έτσι ευρεία συναίνεση όσον αφορά την ανάγκη να διατηρηθεί η πολιτική της σκληρής δραχμής.

Σε καθαρά οικονομική βάση, η δομή του δημόσιου χρέους είναι τέτοια που φράζει τη διόδο διαφυγής της διολίσθησης και του πληθωρισμού η οποία χρησιμοποιείται μερικές φορές προκειμένου να μειώσει την πραγματική αξία του χρέους. Με το 36% του χρέους με ρήτρα ξένων νομισμάτων ή συνδεδεμένο με ξένα νομίσματα και με το εγχώριο χρέος να αποτελείται από βραχυπρόθεσμα κρατικά ομόλογα και γραμμάτια κυμαινόμενου επιτοκίου (FRN's), ο πληθωρισμός που απαιτείται για να μειωθεί το βάρος του χρέους είναι πολύ υψηλός.

Οι αγορές έχουν αμφισβητήσει την πολιτική συναλλαγματικής ισοτιμίας σε δύο περιπτώσεις. Το νόμισμα υπέστη πιέσεις κατά την διάρκεια της κρίσης του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών, τον Σεπτέμβριο του 1992 και ξανά τον Μάιο του 1994, ένα μήνα νωρίτερα από την προγραμματισμένη απομάκρυνση όλων των ελέγχων στα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια. Το 1992 η υπεράσπιση της δραχμής έγινε μέσω της επιβολής ελέγχων στα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια και της επιτάχυνσης του ρυθμού διολίσθησης σε σχέση με το ECU.

Εν αντιθέσει, το 1994 υπήρξε άνοδος των επιτοκίων σε τριψήφια επίπεδα, οι συναλλαγματικοί έλεγχοι ήρθησαν νωρίτερα από το προγραμματισμένο και ο στόχος της συναλλαγματικής ισοτιμίας τηρήθηκε πλήρως. Οι κρατικές τράπεζες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή. Απέτρεψαν τα υψηλά επιτόκια από το να βλάψουν την οικονομία, διατηρώντας τα επιτόκια δανεισμού στα προ της κρίσεως επίπεδα και μετά την λήξη της κρίσης αποζημιώθηκαν από την κυβέρνηση και την Τράπεζα της Ελλάδος για τις απώλειές τους.

Η επιτυχής υπεράσπιση της 'σκληρής

Ανεργία, μερίδιο μισθών και επενδύσεις

Ποσοστό ανεργίας	Σταθμισμένο μερίδιο μισθών (%) του ΑΕΠ, στο σύνολο της οικονομίας	Επενδύσεις/ΑΕΠα (%) του ΑΕΠ)
1971-80	2.2	83.6
1981-90	7.1	91.0
1991	7.7	85.4
1992	8.7	84.6
1993	9.8	85.3
1994	10.1	86.4

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, European Economy No 58, Δεκέμβριος 1994.

α. Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, για το σύνολο της οικονομίας

Ανεργία

Η ανεργία αυξήθηκε στη δεκαετία 1990 αλλά εξακολουθεί να είναι χα τερη του μέσου όρου της Ευρωπής. Οπως ήδη αναφέρθηκε, η στημα τιμαριθμοποίησης των μισθών εισήχθη το 1981, καταργήθηκε το και αντικαταστάθηκε από τις ελεύσι συλλογικές διαπραγματεύσεις. Η κ νηση δεν εμπλέκεται πλέον άμεσα διαπραγματεύσεις των μισθών αλλα ρεάζει το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων αφενός μέσω του στόχου συναλλαγματικής ισοτιμίας που εξαγγείλει και αφετέρου μέσω τη γκράπτησης των μισθών στο δημόσιο μέα. Σύμφωνα με την πολιτική της ρής δραχμής, οι αυξήσεις στους μικρούς είναι ασύμβατες με τον στόχο συναλλαγματικής ισοτιμίας θα οδηγ σε απώλεια της ανταγωνιστικότητη πολιτική της σκληρής δραχμής σε δυασμό με την αύξηση της ανεργίας κατά πάσα πιθανότητα συμβάλει στη ωση του μεριδίου των μισθών του κού τομέα. Παρ' όλα αυτά, η ΓΣΕΙ εναντιώθηκε στην πολιτική της "σκληρής δραχμής", ούτε στον στόχο της Ελλάδος να συμετάσχει στην ONE...

"Η ΓΣΕΕ δεν εναντιώθηκε στην πολιτική της "σκληρής δραχμής" ούτε στον στόχο της Ελλάδος να συμετάσχει στην ONE..."

δραχμής' από τις αρχές τον Μάιο του 1994, κατέδειξε την πρωταρχικότητα της νομισματικής σταθερότητας ως κύριο στόχο της πολιτικής. Ελαφρές πιέσεις στη δραχμή που υπήρξαν ως συνέπεια της υποτίμησης του δολαρίου στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ) στις αρχές του 1995, υποχώρησαν γρήγορα καθώς οι εγχώριοι επενδυτές ήταν πεπεισμένοι για την απόφαση των αρχών να συνεχίσουν την πολιτική της σκληρής δραχμής με κάθε τίμημα. Ωστόσο, το τρέχον μίγμα πολιτικής των υψηλών επιτοκίων και των υψηλών - ακόμα δημιούργικών ελλειπμάτων θα είναι δύσκολο να διατηρηθεί χωρίς να ζημιώσει τις αναπτυξιακές προοπτικές και να επιβαρύνει ένα ήδη βεβαρυμένο χρέος. Οι αμφιβολίες σχετικά με το πώς αυτό το δίλημμα θα επιλυθεί, επαυξάνουν το premium που ενσωματώνεται στα επιτόκια.

Η πραγματική αύξηση των μισθών μεγαλύτερη από την αυξηση της παγκόπτητας στη δεκαετία του 1980. Ισο, αυτή η τάση αντιστράφηκε τη δεκαετία του 1990, μειώνοντας έτσι το μέσον μισθών στην προστιθέμενη αξία τα δεδομένα δεν συνηγορούν της θέσης ότι η ανεργία στη δεκαετία 1990 είναι "νεοκλασική", ότι δηλα ανεργοί δεν έχουν εργασία γιατί τουν υψηλούς μισθούς. Αντίθετα, η ση της ανεργίας συνδέεται με τον ρυθμό αύξησης των επενδύσεων τις ιδιωτικές επενδύσεις να συρρικνωται λόγω υψηλών πραγματικών εκίων και τις δημόσιες επενδύσεις επιτοκίων περιορισμών, το μερίδιο των επενδύσεων στο ΑΕΠ μειώθηκε από το 20% το στο 17% το 1994. Αυτή η περαιτέρω ση, σε συνδυασμό με την συνεχή ολη του μεριδίου των επενδύσεων και διάρκεια της δεκαετίας του 1980, πε σε με τη σειρά την οικονομική

πτυξή και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Οι ακαμψίες στην αγορά εργασίας είναι πιθανό να συνέβαλαν στην ανεργία. Για παράδειγμα, οι μισθολογικές ακαμψίες δύνανται να εξηγήσουν το λόγο για τον οποίο οι απολύτεις προσωπικού σε σχέση με την αποκρατικοποίηση ανεβάζουν σε μόνιμη βάση το ποσοστό ανεργίας. Το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό ανεργίας στους νέους παραπέμπει επίσης στις ακαμψίες της αγοράς εργασίας.

Από την άλλη πλευρά, τα συγκριτικά χαμηλά επιδόματα ανεργίας μεγίστησες διάρκειας δώδεκα μηνών, δεν δικαιολογούν την άποψη ότι έχουν συμβάλει στην ανεργία.

Σημαντικές ακαμψίες παραμένουν στο δημόσιο τομέα, στον οποίο τα ισχυρά συνδικάτα των δημόσιων επιχειρήσεων (ΔΕΚΟ) έχουν συχνά ασκήσει πίεσεις για μεγαλύτερες αυξήσεις μισθών από αυτές των μισθών των δημόσιων υπαλλήλων -ακόμα και του ιδιωτικού τομέα- και το έχουν επιτύχει.

Το πρόβλημα της ανεργίας κυριαρχεί στις αντιπαραθέσεις της εγχώριας πολιτικής, χωρίς όμως να έχει συνδεθεί άμεσα με τις προδιαγραφές του Μάστριχτ, ίσως γιατί και τα δύο κόμματα που σχημάτισαν κυβέρνηση την δεκαετία του 1990 έδωσαν έμφαση στο γεγονός ότι η δημοσιονομική αστάθεια της Ελλάδας απαιτούσε αυστηρές πολιτικές ανεξάρτητα από τις τυχόν δεσμεύσεις που αφορούν τις σχέσεις της χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τόσο η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας όσο και αυτή του ΠΑΣΟΚ απέκλεισαν τις αντικυκλικές πολιτικές ως μέσο για την καταπολέμηση της ανεργίας προκειμένου να αποφύγουν την περαιτέρω επιδείνωση του δημοσίου χρέους.

Παράλληλα, δεν έλαβε χώρα καμία σημαντική αναδιάρθρωση στην αγορά εργασίας, με την εξαίρεση της αναστολής της τιμαριθμοποίησης των μισθών και την εισαγωγή των ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων το 1991.

Ανισότητες τοπικού χαρακτήρα υφίστανται στο θέμα της ανεργίας, με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγεγραμμένα στη Βορειοανατολική Θράκη αλλά η τοπική αυτή διάσταση δεν αναφέρεται συχνά στις δημόσιες συζητήσεις.

Σύγκλιση

Η συμμόρφωση προς τους στόχους του προγράμματος δημοσιονομικής σύγκλισης που έχει υιοθετήσει η κυβέρνηση εγγυάται πράγματι την σύγκλιση; Δύο είναι τα σημαντικότερα θέματα ως προς αυτό το ερώτημα: Η ένταξη στο δημόσιο χρέος μεγάλων ποσών που ουδέποτε εμφανίστηκαν ως έλλειμμα και η συμπεριφορά των δημόσιων επιχειρήσεων που βρίσκονται εκτός του ορισμού της γενικής κυβέρνησης.

Το δημόσιο χρέος στην Ελλάδα έχει υποστεί σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση από αυτή που εμφανίζεται αν ληφθούν υπόψιν τα ελλείμματα που παρουσιάζονται στις επίσημες αναφορές. Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαπέντε ετών, η αύξηση του χρέους ήταν σχεδόν η διπλάσια του συνόλου των ελλειμμάτων. Οι ενδεχόμενες

σεις, ανέρχονταν στο 26.8% του ΑΕΠ.

Ποιοί είναι οι κανόνες ή οι πρακτικές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα βοηθήσουν να εκτιμηθεί η δημοσιονομική σταθερότητα υπό το φως αυτού του προβλήματος προσαρμογής ροών (ελλείμμα τος) και αποθεμάτων (δημόσιου χρέους). Μια δυνατότητα θα ήταν για την Κοινότητα να ετοιμάσει τη δική της εκτίμηση για το έλλειμμα, συμπεριλαμβάνοντας ένιμο διάστημα ανεξόφλητων ενδεχόμενων υποχρώσεων στις δαπάνες (όπως ήδη γίνεται για τους τόκους των οποίων η καταβολή αναβάλλεται).

Μια άλλη δυνατότητα θα ήταν η έκδοση δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμάτων για την παρουσίαση των δημοσιονομικών λογαριασμών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση για δημοσιοποίηση των στοιχείων για τις ενδεχόμενες χόμενες υποχρεώσεις των κρατών-μελών θα οδηγούσε σε πιο διαφανή και ενδεχομένως πιο ελεγχόμενα στοιχεία.

Οι λειτουργίες των δημόσιων επιχειρήσεων εξαιρούνται από το ορισμό του δημοσιονομικού ελεγμάτων της Συνθήκης του Μάαστριχτ, στη βάση του επιχειρήματος ότι πρόκειται για λειτουργίες εμπορικής φύσεως έστω και άντομος. Το ΔΕΚΟ είναι κρατικής ιδιοκτησίας. Δεν συμβαίνει όμως απαραίτητη έτσι. Σε χώρες όπου η κυβέρνηση ορίζει τη διοίκηση και διατηρεί υπό αυστηρού έλεγχο την τιμολόγηση την απασχόληση και τις πολιτικές επενδύσεων, τα ελλείμματα των δημόσιων επιχειρήσεων περιλαμβάνουν οινεί δημοσιονομικές λειτουργίες.

Ο πειρασμός του "να παρκάρουμε το έλεγχο σε άλλο γκαρά" στην προκειμένη περίπτωση είναι μεγάλος. Το 1994, το έλεγχο των δημόσιων επιχειρήσεων στην Ελλάδα αυξήθηκε από το 0.3% του ΑΕΠ στο 0.8%, αντανακλώντας αφενός τις αυξήσεις των τιμολογίων -οι οποίες δεν καλύπτουν το κόστος- και αφετέρου τις αυξημένες μεταφορές κεφαλαίου προς την κεντρική κυβέρνηση με την μορφή μερικής σημάτων ή εξόφλησης δανείων, οι οποίες καταγράφονται ως έσοδο της γενικής κυβέρνησης. Μολονότι τα ποσά αυτά είναι συγκριτικά μικρά, θα έπρεπε κατ' αρχήν να λαμβάνονται υπόψιν, έστω και μόνιμη ποιοτικά, στην εκτίμηση της δημοσιονομικής σταθερότητας.

Η συμπαραθέση της εγχώριας πολιτικής στην ανεργία, με την εξαίρεση της αναστολής της τιμαριθμοποίησης των μισθών και την εισαγωγή των ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων το 1991, δεν έλαβε χώρα καμία σημαντική αναδιάρθρωση στην αγορά εργασίας, με την εξαίρεση της αναστολής της τιμαριθμοποίησης των μισθών και την εισαγωγή των ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων το 1991.

Στο τέλος του 1994, τα ομόλογα εξυγίανσης και άλλες συνδεόμενες υποχρεώ-